

POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA W PRZEMYŚLU

**STAN SANITARNY
POWIATU PRZEMYSKIEGO
ROK 2018**

Przemyśl, luty 2019

Spis treści

<i>Wstęp</i>	3
<i>I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych</i>	3
<i>II. Stan uodpornienia dzieci na terenie powiatu</i>	7
<i>III. Warunki zdrowotne środowiska człowieka</i>	9
<i>IV. Interwencje mieszkańców</i>	11
<i>V. Obiekty służby zdrowia</i>	11
<i>VI. Ocena warunków sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych</i>	14
<i>VII. Nadzór nad warunkami pracy</i>	15
<i>VIII. Nadzór nad obiektami żywności i żywienia</i>	18
<i>IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny</i>	22
<i>X. Działalność oświatowo-zdrowotna</i>	23
<i>XI. Podsumowanie</i>	26

WSTĘP

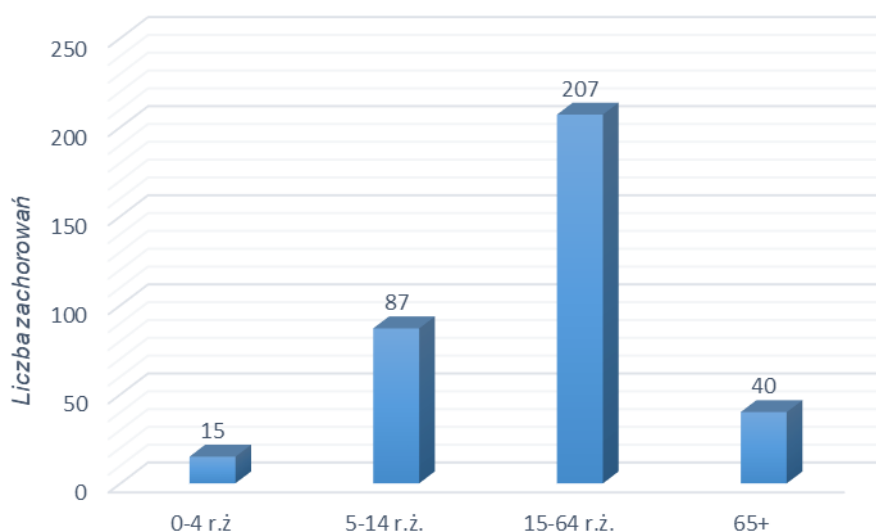
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizuje zadania na terenie powiatu przemyskiego z zakresu zdrowia publicznego.

Realizowanie zadań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz na prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w celu ochrony zdrowia ludzkiego, w szczególności przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych środowiska oraz występowaniem zakażeń, chorób zakaźnych i zdrobotnych.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Zakażenia górnych dróg oddechowych sklasyfikowane jako grypa i podejrzenia zachorowań na grypę, nadal stanowią najliczniejszą pozycję wśród zgłaszanych chorób zakaźnych na terenie powiatu.

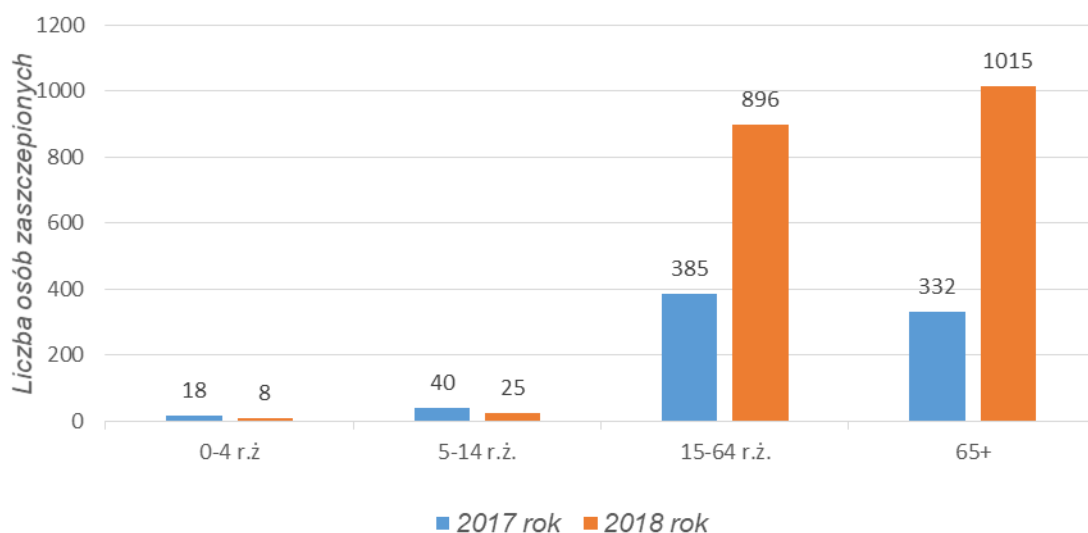
W 2018 r. zarejestrowano 349 zachorowań, a zapadalność wyniosła 468.8 na 100 tys. ludności. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano prawie dwukrotny wzrost zachorowań. Około 30% wszystkich zachorowań stanowiły dzieci w wieku do 14 roku życia.

Rysunek 1. Liczba zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne według wieku chorych.

Zakażenia wirusem grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi u 2 osób. W badanych próbkach potwierdzono materiał genetyczny wirusa grypy B.

Należy pamiętać, iż w zapobieganiu zachorowaniom na grypę kluczową rolę odgrywają coroczne szczepienia ochronne przeciw grypie. Na terenie powiatu w 2018 roku przeciw grypie zaszczepiło się 1944 osób, to jest 3,7% mieszkańców powiatu, a w 2017 roku zaszczepiło się 775 osób. Z tego wynika, że odsetek osób szczepiących się przeciwko grypie utrzymuje się na niskim poziomie, jednak wyższym niż w latach 2016 i 2017, który utrzymywał się na poziomie 1%. Najliczniej szczepiącą się grupą są seniorzy w wieku 64 i więcej lat.

Rysunek 2. Liczba osób zaszczepionych p/grypie w latach 2017-2018 w różnych grupach wiekowych.

W roku 2018 zgłoszono 14 podejrzeń odry, z których 13 zostało potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi, w przypadku 1 osoby badania laboratoryjne nie potwierdziły zachorowania, zachorowanie zostało zgłoszone w oparciu o objawy kliniczne i kontakt z osobą chorą na odrę. Wśród chorych znajdowały się osoby w wieku od 30 do 52, osoby zaszczepione jedną dawką lub z nieudokumentowaną historią szczepień.

Do chorób, którym można zapobiegać poprzez szczepienia ochronne należy wirusowe zapalenie wątroby typu B. W roku 2018 zgłoszono 2 zachorowania osób dorosłych,

niezaszczepionych przeciw tej chorobie. Do zakażenia mogło dojść podczas zabiegów naruszających ciągłość tkanki ludzkie głównie poprzez zabiegi medyczne.

Problemem zdrowia publicznego jest wirusowe zapalenie wątroby typu C, przeciwko któremu nie ma skutecznej szczepionki. Zakażenie między ludźmi szerzy się przede wszystkim drogą krwi. Do infekcji może dojść - np. podczas wizyty u stomatologa, podczas zabiegu medycznego, wizyty u fryzjera lub w gabinecie kosmetycznym, czyli wszędzie tam, gdzie naruszana jest ciągłość tkanek (uszkodzenie tkanek może być nieznaczne, niewidzialne gołym okiem). Zakażać się można również podczas stosunku seksualnego. Zakażenie HCV w większości przypadków nie powoduje żadnych objawów lub objawy są niespecyficzne. Dlatego bardzo dużo zakażonych osób nie wie o swojej chorobie, a zakażenie wykrywa się przypadkowo. W roku 2018 na terenie powiatu zgłoszono 1 zachorowanie na wzv C u osoby dorosłej, prawdopodobną przyczyną zakażenia były zabiegi medyczne.

W roku 2018 zarejestrowano 1 zachorowanie na wzv A u osoby dorosłej, niezaszczepionej. Ustalono, iż prawdopodobnym źródłem zakażenia było spożycie brudnych owoców zebranych prosto z sadu.

Pałeczki z rodzaju Salmonella były przyczyną 40 zachorowań, czyli o 19 przypadków zachorowań więcej niż w roku ubiegłym.

W kategorii wirusowe zakażenia jelitowe zarejestrowano 28 zachorowań wywołanych przez rotawirusy oraz 13 zachorowań wywołanych przez norowirusy.

Zachorowalność na Boreliozę z Lyme odnotowano na zbliżonym poziomie jak w roku poprzednim. W roku 2017 zarejestrowano 32 zachorowania na Boreliozę, w roku 2018 zarejestrowano 29 potwierdzonych przypadków zachorowań. Wśród zgłoszonych zachorowań zdecydowanie przeważała postać stawowa związana z objawami ze strony układu kostno-stawowego.

W roku zgłoszono 134 zachorowań na ospę wietrzną. Chorowały głównie dzieci w wieku do 14 roku życia.

Szczepionki przeciw tej chorobie są dostępne w Polsce od kilku lat, ale stosowane są sporadycznie. Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Wirus przenosi się drogą kropelkową i powietrzną na odległość do kilkudziesięciu metrów – stąd nazwa ospa wietrzna.

Zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, obowiązek szczepienia przeciwko ospie wietrznej obejmuje:

a) dzieci do ukończenia 12 roku życia:

- z upośledzeniem odporności o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby;
- z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji;
- zakażone HIV;
- przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią;

b) dzieci do ukończenia 12 roku życia z otoczenia osób z grupy ryzyka, które nie chorowały na ospę wietrzną,

c) dzieci do ukończenia 12 roku życia, inne niż wymienione powyżej, narażone na zakażenie ze względów środowiskowych, w szczególności narażone na zakażenie ze względu na czasowe lub stałe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach, co umożliwia przeniesienie wirusa i wybuch ogniska epidemicznego, w tym zwłaszcza w domach opieki długoterminowej, domach dziecka, żłobkach i innych instytucjach opiekuńczych.

Bezpłatne szczepienie przeciwko ospie wietrznej przysługuje dzieciom uczęszczającym do żłobka, klubów maluszka, w szczególności narażonym na zakażenie ze względu na czasowe lub stałe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach, co umożliwia przeniesienie wirusa i wybuch ogniska epidemicznego.

W roku 2018 p/ospie wietrznej zaszczepionych zostało 6 dzieci w wieku do 11 r. ż.

W roku 2018 zarejestrowano 4 zachorowania na chorobę wywołaną przez hantawirusy. Były to osoby dorosłe, które prawdopodobnie miały kontakt z wirusem podczas sprzątnięcia pomieszczeń gospodarczych, gołębników, altan zanieczyszczonych odchodami gryzoni (myszy).

W roku 2018 zarejestrowano 10 zachorowań na gruźlicę. W roku 2017 zarejestrowano łącznie 6 zachorowań. Chorowały zarówno kobiety jak i mężczyźni.

Gruźlica jest chorobą bakteryjną wywołaną przez bakterie tlenowe – *Mycobacterium Tuberculosis*. Jest chorobą wielonarządową atakuje wszystkie narządy organizmu jednak w ponad 90% przypadków dotyczy płuc, zaś w 10% przypadkach rozwija się jako gruźlica innych narządów (opłucnej, węzłów chłonnych, układu moczowo – płciowego i układu kostno-stawowego). Choroba najczęściej przenosi się drogą kropelkową, źródłem zakażenia są przede wszystkim chorzy, którzy wydalają prątki podczas kaszlu, kichania a nawet śmiechu czy mówienia.

Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy są szczepienia BCG, wykonywane zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, w pierwszej dobie życia noworodka. W 2018 r. na terenie powiatu zaszczepiono 371 noworodków, co stanowiło 99% ogółu urodzonych w 2018 r. dzieci.

Wścieklizna jest to ostra odzwierzęca choroba zakaźna ośrodkowego układu nerwowego, objawiająca się zapaleniem mózgu i rdzenia, prowadząca do zgonu. W roku 2018 zarejestrowano 142 pogryzień przez zwierzęta, głównie przez psy i koty, do szczepień poekspozycyjnych p/ wścieklicznie zakwalifikowanych zostało 42 osób.

II. Stan uodpornienia dzieci na terenie miasta Przemyśla

Szczepienia ochronne są skuteczną i powszechnie akceptowaną społecznie metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom ochronnym, jak również kształtowania odporności całej populacji na zachorowania. Obowiązek szczepień wiąże się z dążeniem do uzyskania maksymalnej ochrony przed zakażeniem, a w dalszej perspektywie do zlikwidowania poszczególnych chorób zakaźnych. Tylko uodpornienie wysokiego odsetka osób – ponad 80 - 90% gwarantuje zahamowanie krążenia drobnoustroju i ochronę osób nie tylko zaszczepionych, lecz również tych, które z jakichkolwiek powodów nie zostały zaszczepione. To właśnie zjawisko odporności zbiorowiskowej stanowi społeczne uzasadnienie obowiązku szczepień.

Poniżej przedstawiono stan uodpornienia na terenie powiatu roczników objętych szczepieniem według kalendarza szczepień.

Stan zaszczepienia przeciwko:	Rok urodzenia 2016	Rok urodzenia 2017	Rok urodzenia 2018
Wirusowa zapalenie wątroby typu B	98,0 %	89,2 %	90,3 %
Błonica, Tęžec	96,5 %	92,0 %	48,0 %
Krztusiec	96,5 %	92,0 %	48,0 %
Hib typu B	96,5 %	92,0 %	48,0 %
Poliomyelitis	96,5 %	92,0 %	48,0 %
Odra, Świnka, Różyczka	88,7 %	66,2 %	*

* dzieci w roczniku 2018 nie podlegają szczepieniom p/odrze, śwince, różyczce

Niższa wartość procentowa wykonanych szczepień ochronnych u dzieci z rocznika 2018 wynika z faktu, że tylko dzieci urodzone w pierwszym półroczu mogą być zaszczepione podstawowo przeciwko wybranym jednostkom chorobowym, natomiast dzieci urodzone w drugim półroczu nie osiągnęły wymaganego wieku do wykonania szczepień ochronnych.

Preparaty szczepionkowe, tak jak każdy preparat stosowany w medycynie mogą powodować objawy niepożądane. Wystąpienie niepożądanych objawów poszczepiennych (NOP) może wynikać z kilku czynników: samego preparatu, niewłaściwego sposobu podania, jak również stanu organizmu w momencie szczepienia oraz jego indywidualnych cech osobniczych. Większość ma łagodny przebieg i ustępuje w ciągu kilku dni. Zazwyczaj nie wymagają one interwencji lekarza i szczególnego leczenia. Poważne działania niepożądane po szczepieniach występują sporadycznie. Ponadto w przypadku wszystkich obecnie stosowanych szczepionek ryzyko wystąpienia poważnego NOP jest wielokrotnie mniejsze niż ryzyko i konsekwencje wynikające z zachorowania na chorobę zakaźną, przed którą chroni szczepienie.

W roku 2018 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu zgłoszono 1 NOP, który powstał po podaniu szczepionki DTP, ACT- HIB. NOP został zakwalifikowany jak łagodny i charakteryzował się wysypką, temperaturą 39°C utrzymującą się przez dwie doby.

O skuteczności szczepienia decydują między innymi prawidłowe warunki transportu szczepionek i ich przechowywania w punkcie szczepień. Najważniejsze jest zapewnienie odpowiedniej temperatury przechowywania. Zarówno w czasie transportu, jak

i przechowywania szczepionek należy pamiętać o zapewnieniu stałej temperatury w przedziale od +2°C do +8°C.

Duże znaczenie dla prawidłowego przechowywania szczepionek ma także stan techniczny chłodni przeznaczonych do składowania szczepionek. Chłodnie wyposażone są w termometry oraz urządzenia zapewniające możliwość stałego monitorowania i automatycznej rejestracji dobowych wahań temperatury wewnątrz komór chłodniczych oraz spadków napięcia. Wskazane jest także założenie specjalnego rejestru, w którym należy codziennie zapisywać dobową temperaturę w chłodni, mechaniczne uszkodzenia sprzętu oraz wyłączenie zasilania.

W nadzorowanych 15 podmiotach realizujących szczepienia ochronne u dzieci, młodzieży i osób dorosłych łącznie przeprowadzono 29 kontroli. W zakresie szczepień ochronnych, warunków przechowalniczych preparatów szczepionkowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Warunki zdrowotne środowiska człowieka

1. Jakość wody do spożycia

Na terenie powiatu przemyskiego funkcjonuje 13 wodociągów o wydajności < 100 m³/dobę (wodociąg Łodzinka, Kalników, Nienadowa, wodociąg Żurawica PKP, Olszany, Kotów, Sierakośce, Rybotycze, Młodowice, Starzawa, Wybrzeże, Bircza, wodociąg własny Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy), 7 wodociągów o wydajności 100-1000 m³/dobę (Wodociąg Wyszatyce, Orły, Stubno, Orzechowce, Torki, Niziny, Olszynka).

W roku 2018 przekroczenia mikrobiologiczne stwierdzono w 5 wodociągach gminnych (Łodzinka, Kalników, Nienadowa, Wyszatyce, Orły). Po natychmiastowych działaniach Inspekcji Sanitarnej i działaniach naprawczych zakładów wodociągowych woda została przywrócona do właściwych parametrów jakościowych. Przekroczenia obejmowały takie parametry jak: ogólną liczbę mikroorganizmów, enterokoki.

Przekroczenia chemiczne stwierdzono w jednym wodociągu gminnym (Łodzinka), które zostały usunięte po wprowadzeniu odpowiednich działań naprawczych przez przedsiębiorstwo wodociągowe. Przekroczenia dotyczyły takich parametrów chemicznych jak: Trichlorometan, Σ THM, Glin.

Nadzorem sanitarnym objętych było również 5 wodociągów szkolnych tj: wodociąg Zespołu Szkół w Grochowcach, Zespołu Szkół w Ujkowicach, Zespołu Szkół w Fredropolu, Zespołu Szkół w Huwnikach, Zespołu Szkół w Przedmieściu Dubieckim – łącznie pobrano 5 prób wody w ramach kontroli wewnętrznej. Na koniec roku 2018 woda przeznaczona do spożycia odpowiadała wymogom sanitarnym.

2. Jakość ciepłej wody użytkowej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu przeprowadził badania ciepłej wody użytkowej w kierunku wykrycia pałeczek *Legionella sp.* w Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym w Żurawicy. Częstotliwość kontroli jakości ciepłej wody uzależniona była od wyników badania bakteriologicznego osiągniętych w latach poprzednich. Bakterie *Legionella sp.* w ilości 3364 jtk, 6864 jtk, 6637 jtk, 4182 jtk zostały wykryte w próbach pobranych z Oddziałów Nr 1 i Nr 2. Stwierdzając skażenie wysokiej instalacji ciepłej wody nakazano podjęcie natychmiastowych działań naprawczych poprzez wyłączenie z użytkowania pryszniców i innych urządzeń wytwarzających aerozole w Oddziale Nr 1 i Nr 2 do czasu udokumentowania wyników działania stosownymi badaniami laboratoryjnymi. Podjęte natychmiastowo działania naprawcze i ponowne badania wykazały, iż jakość ciepłej wody użytkowej w badanym zakresie odpowiadała wymogom sanitarnym, a system ciepłej wody użytkowej jest pod kontrolą i nie wymaga podjęcia dodatkowych działań.

3. Jakość wody używanej w celach rekreacyjnych

Pod nadzorem w roku 2018 znajdował się Basen w Przedszkolu „Kraina Marzeń” w Buszkowicach. W roku 2018 jednorazowo unieruchomiono basen w Przedszkolu „Kraina Marzeń” w Buszkowicach z uwagi na przekroczone parametrów mikrobiologicznych tj. ogólnej liczby mikroorganizmów.

Nadzorem sanitarnym objęte zostało miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w miejscowości Ostrów. 6 prób wody pobranych w regularnych odstępach czasowych potwierdziły właściwą jakość wody przeznaczonej do kąpieli.

4. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Do obiektów użyteczności publicznej zaliczamy obiekty świadczące usługi noclegowe

(noclegownie, hotele, hostele, pensjonaty, apartamenty), obiekty świadczące usługi pielęgnacyjne (zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej), dworce autobusowe i kolejowe, cmentarze, zakłady pogrzebowe, ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, środki transportu publicznego (autobusy, pociągi, autokary, karawany, karetki).

Przeprowadzone kontrole w zakresie stanu sanitarno-higienicznego nie wykazały nieprawidłowości. Niewłaściwy stan sanitarny stwierdzono w jednym obiekcie świadczącym usługi noclegowe tj. „Dom Pielgrzyma” Kalwaria Paławska.

IV. Interwencje mieszkańców

W roku 2018 do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Przemyślu wpłynęło 17 interwencji mieszkańców.

Interwencje rozpatrywane we własnym zakresie dotyczyły głównie niewłaściwego stanu sanitarnego obiektu świadczącego usługi noclegowe, zła jakość wody do spożycia, podejrzenie zatrucia pokarmowego w ośrodku wypoczynkowym, zły stan sanitarny gabinetu stomatologicznego, wystąpienie przypadków wszawicy w placówkach oświatowych, zły stan sanitarny w salach lekcyjnych, środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia oraz niewłaściwe warunki higieniczno – sanitarne w obiektach gastronomicznych.

Interwencje okazały się zasadne i w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości prowadzono postępowania administracyjne.

V. Obiekty służby zdrowia

1. Zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego

W roku 2018 przeprowadzono kontrole sanitarne m.in. w następujących obiektach:

- NZOZ (podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej);
- prywatne gabinety stomatologiczne;
- prywatne specjalistyczne gabinety lekarskie;
- zakłady rehabilitacji leczniczej.

Bieżące kontrole sanitarne dotyczyły:

- stanu sanitarno - higienicznego pomieszczeń, kształtu i powierzchni pomieszczeń

umożliwiających prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących niezbędne funkcjonalne wyposażenie praktyki,

- sterylizacji - warunków sterylizacji, zaopatrzenia w autoklawy, kontroli technicznej autoklawów, kontroli biologicznej, chemicznej i fizycznej sterylizacji, przechowywania jałowych narzędzi wielokrotnego użytku, przestrzegania dat ważności jałowych pakietów,
- dezynfekcji narzędzi, powierzchni, sprzętów, aparatury, rąk, zaopatrzenia w środki dezynfekcyjne,
- postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi, segregacji odpadów, przechowywania odpadów medycznych w warunkach chłodniczych, umowy na utylizację odpadów medycznych, częstotliwości oddawania odpadów do utylizacji,
- sprzątania pomieszczeń, wyposażenia w pomieszczenie porządkowe, sprzęt, częstotliwości mycia i dezynfekcji,
- opracowywania i wdrażania procedur higienicznych, znajomości procedur przez personel, prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Obiekty posiadają opracowane procedury dekontaminacji sprzętu wielokrotnego użytku, mycia i dezynfekcji powierzchni i pomieszczeń oraz mycia i dezynfekcji rąk, postępowania po ekspozycji i w przypadku skażenia materiałem biologicznym, postępowania z brudną bielizną i z odpadami medycznymi. Prowadzą także, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi kontrolę wewnętrzną w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Podmioty lecznicze, w których prowadzone są procesy dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu wielokrotnego użytku wyposażone są w punkty sterylizacji albo stanowiska sterylizacji gabinetowej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Podmioty te prowadzą kontrolę chemiczną i biologiczną procesów sterylizacji. Sposób postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi oraz czystą i brudną bielizną jest prawidłowy. Wszystkie podmioty wytwarzające odpady medyczne niebezpieczne posiadają umowy na odbiór odpadów zawarte z zakładami posiadającymi zezwolenie na odbiór i utylizację odpadów medycznych i niebezpiecznych.

Trzy obiekty posiadają zaopatrzenie w wodę z wodociągów opartych o własne studnie. Są to następujące obiekty: NZOZ Medyk w Kormanicach, NZOZ Asclepios Bircza filia w Huwnikach i NZOZ Doromed w Krzywczy. Jakość wody przeznaczonej do spożycia oceniana jest wyłącznie na zlecenie w/w placówek.

2. Placówki lecznictwa zamkniętego

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy jest wodociąg własny. Wodociąg własny szpitala posiada sieć wodociągową o długości 0,3 km – całość z rur PE. Dobowa produkcja wody liczona jako średnia z ostatniego roku kalendarzowego wynosi ok. 50 m³/dobę. Wodociąg własny zaopatruje w wodę obiekty szpitalne /budynki szpitala/ a odbiorcą wody są pacjenci i personel Szpitala. Ujęcie wód podziemnych stanowi 1 studnia głębinowa S1. Studnia jest ogrodzona, zabezpieczona przed dostępem osób postronnych, szczelna. Okresowo przeprowadzana jest jej dezynfekcja.

W celu zapewnienia należytej jakości wody właściciel wodociągu zainstalował dwustopniową stację uzdatniania wody. Uzdatnianie wody odbywa się poprzez następujące procesy: filtracja wstępna, filtracja jonowymienna usuwania azotanów, filtracja jonowymienna usuwania twardości wody. Dezynfekcja wody odbywa się poprzez automatycznie dozowany podchloryn sodu. Urządzenia do gromadzenia wody to 2 zbiorniki hydroforowe stalowe o pojemności 1000 m³. Wody opadowe odprowadzane są kanalizacją deszczową a ścieki z terenu SUW odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej. Rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg miejski Przemysł.

Przeprowadzona w roku 2018 kompleksowa kontrola obiektu obejmowała ocenę stanu sanitarno-higienicznego, przestrzegania przepisów w zakresie dezynfekcji, gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi, kontroli wewnętrznej gospodarki wodno - ściekowej, monitoringu wentylacji i klimatyzacji, kontrolę przestrzegania przepisów dot. warunków zdrowotnych środowiska pracy, narażenie pracowników na kontakt z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, stosowania niebezpiecznych substancji i mieszanin.

Postępowanie z odpadami medycznymi z uwagi na bezpieczeństwo epidemiologiczne stanowi ważny element pracy. Personel szpitala pracuje w oparciu o dobrze opracowane procedury

i instrukcje w tym zakresie. Odpady przekazywane są wyspecjalizowanym firmom do utylizacji.

Postępowanie z bielizną szpitalną prowadzone jest również w oparciu o opracowane procedury i instrukcje.

Kontrola zakończyła się wydaniem decyzji nakazującej poprawę stanu sanitarno-higienicznego w Oddziale Psychiatrycznym Ogólnym, Oddziale Uzależnień od Alkoholu, Oddziale Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych. Nieprawidłowości dotyczyły głównie niewłaściwego stanu sanitarnego sufitów, ścian stolarki okiennej i drzwiowej oraz wyposażenia.

VI. Ocena warunków sanitarnych w placówkach oświatowo – wychowawczych

Szkoła ma wobec uczniów obowiązek stworzenia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki. W ramach nadzoru nad warunkami sanitarnymi i higieną procesu nauczania w placówkach oświatowo – wychowawczych skontrolowano 86 obiektów.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości i usterki dotyczyły głównie niewłaściwego stanu sanitarnego ścian, sufitów i podłóg w salach lekcyjnych, salach zabaw oraz salach gimnastycznych i zastępczych, braku centralnego mieszania wody w sanitariatach przedszkolnych, braku osłon na grzejnikach c.o. oraz braku środków higieny osobistej w sanitariatach.

W 2018 r. wykonano 349 oznaczeń fizycznych w zakresie dostosowania mebli do wzrostu uczniów oraz 15 oznaczeń temperatury w salach zajęć dla dzieci i młodzieży. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Ponadto w 1 placówce oświatowo – wychowawczej tj. w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Orłach przeprowadzono pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Łącznie zważono 261 uczniów i ich tornistry. Waga tornistra nie powinna przekraczać od 10% do 15% masy ciała ucznia. Badania wykazały, iż tornistry 16 % uczniów przekraczały 15% ciężaru ich masy ciała, a 19% tornistrów przekraczało 10% ciężaru masy ciała ucznia.

Podczas ważenia tornistrów zaobserwowano, że:

- na ciężar plecaków dzieci z klas nauczania wczesnoszkolnego składały się m.in. oprócz książek, plastikowe śniadaniówki, często po 2 napoje, zabawki i inne niepotrzebne w szkole rzeczy osobiste;

- w starszych klasach dziewczynki często miały cięższe plecaki od chłopców. Oprócz materiałów szkolnych, w plecakach często znajdowały się kosmetyki, przybory do włosów itp.
- w kilku przypadkach uczniowie informowali, że w plecakach mają tablet lub laptop;
- wyposażenie tornistrów stanowiły dodatkowo: strój na w-f, książki na zajęcia dodatkowe i telefony komórkowe.

Podczas letniego wypoczynku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu skontrolowali 29 turnusów, natomiast podczas wypoczynku zimowego skontrolowano turnusy organizowane w 4 obiektach (Szkoła Podstawowa w Krównikach, Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 1 w Żurawicy, Zamek w Krasieczynie, Ośrodek wypoczynkowy „Zielona Polana” w Łączkach).

Podobnie jak w latach poprzednich, w trosce o zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczestników wypoczynku, wspólnie z Policją prowadzone były działania edukacyjne m.in. o tematyce profilaktyki grypy, profilaktyki wszawicy, ochrony przed kleszczami.

VII. Nadzór nad warunkami pracy

Sprawowanie nadzoru nad warunkami pracy ma na celu poprawę warunków pracy oraz ochronę zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

Ogółem w ewidencji Oddziału Higieny Pracy znajduje się 154 zakładów na terenie powiatu przemyskiego. Łącznie przeprowadzono 44 kontroli, w których zatrudnionych jest 2042 pracowników, z czego 1948 pracowników bezpośrednio zatrudnionych jest przy produkcji.

W ramach nadzoru nad środowiskiem pracy w roku 2018 wykonano pomiary czynników szkodliwych w 7 zakładach pracy na terenie powiatu m.in. w zakładach przemysłu drzewnego oraz w zakładach specjalizujących się w usuwaniu nieczystości stałych i odpadów komunalnych. Pomiary i badania środowiskowe wykonane zostały przez akredytowane laboratorium WSSE w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Przemysłu i Oddział Laboratoryjny w Rzeszowie (w ramach czynników biologicznych).

Z przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy w skontrolowanych zakładach wynika, że w narażeniu na ponadnormatywne poziomy stężeń i natężeń zatrudnionych było łącznie 164 pracowników, w tym:

- w narażeniu na hałas słyszalny - 120 pracowników,
- w narażeniu na zapylenie – 14 pracowników,
- w narażeniu na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne – 20 pracowników.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach pracy dla stwierdzonych nieprawidłowości wydano ogółem 13 decyzji administracyjnych dotyczących poprawy warunków higieniczno – sanitarnych środowiska pracy.

Do najczęściej powtarzających się nieprawidłowości należały:

- brak spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz posiadanie nieaktualnych kart charakterystyki,
- obniżenia stężeń i natężeń poziomów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- brak osób przeszkolonych i wyznaczonych do obsługi apteczki pierwszej pomocy i udzielania pomocy przedmedycznej,
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Na terenie powiatu przemyskiego nie stwierdzono podmiotów produkujących lub importujących substancje niebezpieczne i zobowiązanych do dokonania ich rejestracji. W ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi skontrolowano 10 podmiotów stosujących substancje i mieszaniny chemiczne, stwierdzając w trzech przypadkach brak aktualnych kart charakterystyki lub spisu stosowanych substancji/mieszanin chemicznych. W analizowanym okresie skontrolowano również 3 podmiotów, w których pracownicy zatrudnieni są w narażeniu na czynniki rakotwórcze – pył drewna twardego (65 osób).

W roku 2018 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu wpłynęły 4 zgłoszenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest. W 2018 r. skontrolowano 2 miejsca wskazane w zgłoszeniach - polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest (poszyc dachowych). Skontrolowano 2 podmioty gospodarcze zajmujące się usuwaniem/ zabezpieczaniem/ transportem wyrobów zawierających azbest. Skontrolowane firmy posiadały aktualne badania i pomiary stężenia

azbestu podczas wykonywanych prac powodujących kontakt z azbestem, na żadnym ze stanowisk prac nie stwierdzono przekroczenia NDS-u azbestu. Tereny prowadzonych prac zostały ogrodzone za pomocą taśm i oznakowane tabliczkami informacyjnymi o treści „UWAGA ZAGROŻENIE AZBESTEM”.

Choroby zawodowe

W roku 2018 wpłynęło 7 zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych dotyczących zakładów zlokalizowanych na terenie powiatu jako efekt pracy w narażeniu na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników środowiska pracy.

Przeprowadzono 7 postępowań w sprawach chorób zawodowych u pracowników i byłych pracowników zakładów pracy na terenie powiatu. Dotyczyły one chorób narządu słuchu, chorób zakaźnych (boreliozy) oraz chorób narządu ruchu wywołanych sposobem wykonywania pracy (zespołu cieśni w obrębie nadgarstka). W oparciu o dochodzenia epidemiologiczne oraz orzeczenia lekarskie uzyskane od jednostek uprawnionych do orzekania w sprawach chorób zawodowych wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące braku podstaw do uznania zawodowej etiologii choroby.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W okresie sprawozdawczym prowadzono 1 postępowanie w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych ujawnionych końcem grudnia 2017 r na terenie powiatu względem mieszkańca powiatu przemyskiego, a także 1 postępowanie o tym samym charakterze względem pacjenta przebywającego w szpitalu w Żurawicy i nie będącego mieszkańcem powiatu. Wobec tych 2 osób umorzono postępowanie nie stwierdzając faktu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W ramach prowadzonych postępowań wydano 4 decyzje o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środków zastępczych, w stosunku do postępowań prowadzonych z lat 2017 i 2018.

VIII. Nadzór nad obiektami żywności i żywienia

Obiekty produkcji żywności w tym wytwornie lodów, piekarnie, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne.

W zakładach produkcji żywności objętych nadzorem sanitarnym zlokalizowanych na terenie powiatu w 2018 r. przeprowadzono 38 kontroli sanitarnych. Za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, za nie przestrzeganie wymagań higienicznych nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 1250 zł. oraz wydano 19 decyzji administracyjnych celem poprawy istniejącego stanu sanitarno technicznego. Zatwierdzono 3 nowo powstałe obiekty produkcji żywności.

Obiekty obrotu żywnością - sklepy, kioski ,magazyny hurtowe, środki transportu.

W ramach prowadzonego nadzoru nad obiektami obrotu żywnością w 2018 r. przeprowadzono 89 kontroli sanitarnych. Nałożono 16 mandatów karnych na kwotę 2650 zł. Wydano 56 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu sanitarnego powierzchni ścian, sufitów, podłóg, urządzeń sanitarnych, brak wdrożenia systemu HACCP, brak wdrożenia ochrony przed szkodnikami) oraz 6 decyzji zatwierdzających nowo powstałe zakłady.

Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego

W 2018 r. przeprowadzono 90 kontroli sanitarnych w obiektach żywienia zbiorowego.

W zakładach zbiorowego żywienia typu zamkniętego (bloki żywienia w domach pomocy społecznej, bloki żywienia w szpitalach, przedszkolach, szkołach) przeprowadzono 32 kontrole sanitarne .

W obiektach zbiorowego żywienia typu otwartego (restauracje, punkty małej gastronomii) przeprowadzono 58 kontroli sanitarnych. Za brak przestrzegania przepisów sanitarnych 25 osób ukarano mandatami karnymi na łączną kwotę 1300 zł.

W celu wyeliminowania zagrożeń sanitarno - higienicznych wydano łącznie 20 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno – technicznego zakładu. Zatwierdzono 21 nowo powstałych obiektów.

Żywnienie w szpitalach

W 2018 roku nadzorem sanitarnym objęty został blok żywieniowy Wojewódzkiego Podkarpackiego Szpitala Psychiatrycznego w Żurawicy.

Blok żywieniowy Szpitala prowadzi żywienie we własnym zakresie (kuchnia własna). Na poszczególnych oddziałach szpitalnych zlokalizowane są kuchenki oddziałowe, wyposażone w odpowiedni sprzęt technologiczny zapewniający prawidłowe warunki higieniczne przy dystrybucji żywności. Żywność do kuchenek oddziałowych dostarczana jest w opakowaniach transportowych, a następnie jest porcjowana na czyste naczynia i podana do konsumpcji. Rozdziałem żywności zajmuje personel na oddziałach. Talerze i sztućce po konsumpcji zostają poddane mechanicznym procesom mycia i dezynfekcji w pomieszczeniach zmywalni naczyń. Czyste umyte i zdezynfekowane naczynia zostają przekazane do rozdzielni naczyń. Opakowania transportowe „brudne”, transportowane są środkiem transportu do centralnej zmywalni przy kuchni głównej. Posiłki produkowane są w oparciu o jadłospisy dekadowe sporządzane przez specjalistów dietetyków i według zaleceń lekarzy z poszczególnych Oddziałów Szpitala. Następnie jadłospisy są akceptowane i oceniane przez kierownika bloku żywieniowego. Blok Żywieniowy Szpitala posiada opracowany i wdrożony system HACCP. W ramach systemu prowadzone są audyty wewnętrzne dotyczące jakości produkowanych posiłków przeprowadzane przez osoby upoważnione przez Dyrektora Szpitala.

W ramach bieżącego nadzoru przeprowadzono kontrolę podstawową podczas, której oceniono warunki sanitarne przy produkcji i obrocie środkami spożywczymi oraz oceniono jadłospis dekadowy. Przeprowadzone działania kontrolne wykazały nieprawidłowości w zakresie nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń bloku żywieniowego. Wobec stwierdzonych uchybień Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu wydał decyzję administracyjną na poprawę stanu sanitarno-technicznego. Kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie nieprawidłowości.

Oceniony metodą Szewczyńskiego jadłospis dekadowy uzyskał ocenę dobrą.

Dodatkowo dwa razy dziennie w godzinach porannych (08.00-08.30) i w godzinach wczesnopopołudniowych (11.00-11.30) dostarczana jest żywność w termosach do dwóch oddziałów (Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dorosłych oraz Oddział Dzienny dla Osób z Autyzmem Dziecięcym) mieszczących się przy ul. Focha 31 w Przemyślu. Posiłki te wydawane są na naczyniach jednorazowego użytku.

Stołówki w żłobkach, w przedszkolach, w szkołach

W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu sprawował w nadzór sanitarny nad blokami żywienia w 1 żłobku, 31 przedszkolach i 46 szkołach w których zostało przeprowadzonych odpowiednio 2, 24, 18 kontroli sanitarnych.

W roku 2018 podczas czynności kontrolnych oceniano posiłki w przedszkolach i szkołach według wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Analizując jakościowo i ilościowo jadłospisy w kontrolowanych placówkach systemu oświaty stwierdzono realizację wymogów w/w rozporządzenia. W żywieniu dzieci podawane są ryby, mleko i przetwory mleczne, owoce lub/i warzywa. Ograniczono ilość potraw smażonych, słodczy, soli, cukru. Dodatkowo jednostki systemu oświaty realizując zalecenia norm żywienia dla populacji polskiej są na etapie liczenia wartości odżywczych wprowadzanych posiłków.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano 18 próbek żywności i 10 próbek wymazów czystościowych z powierzchni stykających się z żywnością. Próbkę do badań pobierano na obecność metali szkodliwych dla zdrowia, parametrów czystości substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych. Poszczególne próby nie zostały zakwestionowane w badanym zakresie.

Kontrole w wyniku powiadomień w systemie RASFF

Na 11 powiadomień w systemie RASFF w 4 przypadkach wycofano z obrotu handlowego środki spożywcze stanowiące zagrożenie dla zdrowia konsumentów. Były to takie produkty jak: środek spożywczy pn. Frugo Black Mix Soków, w którym stwierdzono obecność kawałków szkła oraz „Pieprz Czarny Ziarnisty pochodzenie Wietnam z uwagi na obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych (Salmonella).

Kontrole akcyjne

W okresie od kwietnia do września realizowano zadania w ramach „Akcji lato” w miejscach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz obiektach położonych przy trasach turystycznych.

Skontrolowano wówczas 12 zakładów produkcji i obrotu żywnością.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości natury sanitarnej.

Obrót grzybami dziko rosnącymi

Pracownicy pionu Higieny Żywności posiadają uprawnienia klasyfikatorów grzybów świeżych i prowadzą konsultacje w sprawie oceny gatunków grzybów świeżych. Każdy mieszkaniec może uzyskać w siedzibie PSSE bezpłatnie poradę o gatunku zebranych grzybów i możliwości ich spożycia. W roku 2018 przeprowadzono 3 oceny klasyfikujące grzyby świeże. W ocenianych gatunkach grzybów nie stwierdzono gatunków grzybów trujących. Ogółem oceniono 66 sztuk grzybów, w tym: 64 to grzyby jadalne i 2 należące do gatunków grzybów niejadalnych.

Produkcja pierwotna

Produkcja pierwotna (podstawowa) oznacza uprawę roślin lub chów i hodowlę zwierząt w celu pozyskania tzw. produktów pierwotnych. Produkcja pierwotna obejmuje także łowiectwo, rybołówstwo i zbieranie runa leśnego. Do produktów pierwotnych zaliczamy produkty pochodzenia roślinnego, czyli zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby hodowlane oraz produkty pochodzenia zwierzęcego takie jak jaja, surowe mleko, miód, produkty rybołówstwa, zbierane w ich naturalnym środowisku (rosnące w warunkach naturalnych), zarówno pochodzenia roślinnego, jak i zwierzęcego, czyli grzyby, jagody, ślimaki itp. Produkcja pierwotna obejmuje działalność na poziomie gospodarstw lub na podobnym poziomie obejmującą m. in. produkcję, hodowlę i uprawę produktów roślinnych, jak również ich transport wewnętrzny, magazynowanie i postępowanie z produktami (bez znaczącej zmiany ich charakteru) w gospodarstwie i ich dalszy transport do zakładu przetwórczego. Zgodnie z porozumieniem z dnia 20.01.2015 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego zaplanowano i wykonano 4 wspólne kontrole gospodarstw rolnych produkujących na terenie

powiatu przemyskiego owoce miękkie (malina, porzeczka czarna) oraz jabłka. Dodatkowo w 1 z kontrolowanych gospodarstw pobrano próbkę do badań laboratoryjnych (maliny) w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Pobrana próbka została zdyskwalifikowana w związku z wystąpieniem pleśni na powierzchni owoców.

IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno - higienicznego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu przemyskiego w 2018 roku przeprowadzono ogółem 66 kontroli i wizji lokalnych.

Ogólna liczba stanowisk zajętych w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego kształtowała się na poziomie 99.

Wydano między innymi:

40 ocen potwierdzających lub co do możliwości spełnienia wymagań higienicznych;

5 stanowisk ws. odbiorów sanitarnych obiektów, dla których nie nałożono obowiązku uzyskania decyzji na użytkowanie, w tym między innymi: Samorządowe Przedszkole w Krzywczycy, niepubliczne przedszkole - „Zielone” Tęczowe Przedszkole w Wapowcach;

1 stanowisko w sprawie uzgodnienia warunków zabudowy;

21 opinii w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, m.in. dla inwestycji p.n. “Rozbudowa oczyszczalni ścieków do przepustowości 1100 RLM Sołectwo Tarnawce Gmina Krasiczyn”, “Przebudowa stacji paliw płynnych, budowa stacji tankowania gazem płynnym propan-butan z myjnią samochodową, dwustanowiskową w Orłach”;

4 opinie w ramach uzgadniania warunków realizacji planowanych przedsięwzięć;

1 opinia w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

3 uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;

3 uzgodnienia dokumentacji projektowych inwestycji;

21 stanowisk w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, w tym m.in.: “Budowa odlewni żeliwa w Orłach”, “Rozbudowa, przebudowa

i modernizacja oczyszczalni ścieków sanitarnych oraz przepompowni sieciowych kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bircza”.

X. Działalność oświatowo-zdrowotna

Powiatowa Stacja Sanitarно- Epidemiologiczna w Przemyślu w 2018 r. realizowała zadania z zakresu Zdrowia Publicznego na podstawie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Narodowego Programu Zdrowia.

Działania profilaktyczne prowadzono na bieżąco, w zależności od potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, sytuacji epidemiologicznej powiatu przemyskiego. Celem głównym było promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych oraz współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami do podejmowania wspólnych działań do poprawy stanu zdrowia lokalnego społeczeństwa. Działania skierowano do dzieci w wielu przedszkolnym, szkolnym, ich rodziców i opiekunów, wychowawców, nauczycieli i osób dorosłych. Osiągnięte cele były wynikiem wdrażania oraz kontynuacji programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych. Dla koordynatorów działań organizowano narady, szkolenia, spotkania edukacyjne oraz udostępniano materiały szkoleniowe.

W roku 2018 r. na terenie powiatu przemyskiego realizowano następujące programy profilaktyczne:

- a) „Czyste Powietrze Wokół Nas”- program przedszkolnej edukacji antytytoniowej;
- b) „Nie Pal Przy Mnie Proszę”- program profilaktyki palenia tytoniu dla klas 1-3;
- c) „Bieg po Zdrowie”- program antytytoniowy edukacji zdrowotnej dla klas 4;
- d) „Znajdź Właściwe Rozwiązanie”- program profilaktyki palenia tytoniu dla szkół podstawowych, klas 6-8 oraz szkół ponadpodstawowych;
- e) „Trzymaj Formę!”- realizowany od 13 lat w szkołach podstawowych na temat racjonalnego żywienia i aktywności fizycznej;
- f) „ARS, czyli jak dbać o miłość”- profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i środków psychoaktywnych;
- g) „Wybierz Życie Pierwszy Krok”- program profilaktyki zakażeń wirusem HPV;
- h) „Krajowy program zwalczania AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV”;
- i) „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży”.

Podejmowano działania związane z:

- a) Profilaktyką używania nowych substancji psychoaktywnych,
- b) Światowym Dniem Zdrowia,
- c) Światowym Dniem Bez Papierosa,
- d) Światowym Dniem Rzucania Palenia,
- e) Profilaktyką Grypy,
- f) Profilaktyką Odry,
- g) Akcją Lato- Bezpieczne Wakacje,
- h) Akcją Zima- Bezpieczne Ferie,
- i) Propagowanie zasad higieny osobistej (min. wszawicy, próchnicy zębów),
- j) Profilaktyką HCV.

Profilaktyka Uzależnień

W działaniach edukacyjnych nt nowych substancji psychoaktywnych Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu prowadziła działania edukacyjne, skierowane do kadry pedagogicznej szkół podstawowych, ponadpodstawowych. W ramach tych działań przekazywano informacje na temat trendów i stylu życia młodego pokolenia (kampania medialna „Melanż vs. Rzeczywistość”). Organizowano pogadanki edukacyjne w szkołach poświęcone profilaktyce uzależnień. W działaniach profilaktycznych wykorzystano alkohol i narkotyki.

Po raz X zorganizowaliśmy Powiatowy Przegląd Małych Form Teatralnych pt: „Porozmawiajmy o uzależnieniach”. Do udziału zaprosiliśmy uczniów szkół podstawowych. Celem przeglądu była edukacja młodzieży z zakresu uzależnień od tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych oraz cyberprzestrzeni.

Program Ograniczenia Następstw Zdrowotnych Palenia Tytoniu

Od 2007 roku Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu koordynuje działania w ramach Programu Ograniczenia Następstw Zdrowotnych Palenia Tytoniu w Polsce. Głównym celem programu jest zmiana zachowań społeczeństwa w stosunku do palenia tytoniu poprzez wielopłaszczyznowe działania edukacyjne.

W 2018 roku programem zostały objęte osoby dorosłe, młodzież oraz dzieci w ramach realizacji programów edukacyjnych pt; „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie Pal Przy Mnie Proszę”, „Bieg Po Zdrowie”, „Znajdź Właściwe Rozwiązanie”. Prowadzono działania profilaktyczne związane ze „Światowym Dniem Bez Tytoniu” (31 maja) oraz Światowym Dniem Rzucania Palenia (16 listopada). W ramach tych przedsięwzięć organizowano warsztaty edukacyjne dla młodzieży, konkursy plastyczne. Umieszczano informacje na stronie internetowej PSSE w Przemyślu.

Program „Trzymaj Formę” o racjonalnym odżywianiu i aktywności fizycznej

W roku szkolnym 2017/18 oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizując XII edycję programu „Trzymaj Formę” zaangażował w realizację 12 szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Programem objęto 653 uczniów. Dzięki zaangażowaniu nauczycieli, koordynatorów szkolnych, dyrektorów oraz uczniów, którzy byli głównymi pomysłodawcami projektów edukacyjnych, cieszył się dużym zainteresowaniem społeczności szkolnej.

W ramach programu został ogłoszony konkurs plastyczny na plakat dla dzieci pt; „Trzymaj formę – aktywnie i zdrowo” oraz uczniowie naszego Powiatu wzięli udział w Ogólnopolskim Konkursie Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia.

Bezpieczny wypoczynek letni i zimowy

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu wraz z Komendą Miejską Policji realizowały wzorem lat ubiegłych akcje; „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczny zdrowy wypoczynek podczas ferii zimowych”.

Celem powyższych działań było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń u dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie powiatu przemyskiego. W trakcie akcji były wykorzystywane materiały oświatowo- zdrowotne, przeprowadzono 32 pogadanki, którymi objęto 4720 dzieci .

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

W 2018 roku w ramach realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, realizowane były kampanie społeczno- informacyjne „Światowy Dzień AIDS”, „Mam Czas Rozmawiać”, „Mój Walenty Jest The Best, Idzie Ze Mną Zrobić Test”. Kontynuowane były również programy edukacyjne pt: ”Zawsze razem” oraz „Zapobieganie HIV i AIDS oraz chorobom przenoszonym drogą płciową”. Został ogłoszony po raz XIV Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Porozmawiajmy o AIDS”.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Przemyślu prowadzi stronę internetową www.psseprzemysl.pl, na której zamieszczane są materiały merytoryczne, metodyczne oraz informacje o realizowanych przedsięwzięciach. Informujemy również o nowych inicjatywach, kampaniach, czy zagrożeniach epidemiologicznych. Pracownicy oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia reprezentują Państwową Inspekcję Sanitarną w konferencjach, debatach i ewaluacjach szkół. Realizacja powyższych programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych była możliwa dzięki współpracy z organami samorządowymi, zakładami opieki zdrowotnej, z placówkami nauczania i wychowania, organizacjami społecznymi, pozarządowymi oraz z lokalnymi środkami masowego przekazu. Celem głównym działalności oświatowo - zdrowotnej jest promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich najbliższych oraz tworzenie koalicji różnych instytucji, organizacji do podejmowania działań na rzecz zdrowia.

XI. Podsumowanie

1. W ramach monitoringu sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, z prowadzonego rejestru zakażeń i chorób zakaźnych wynika, że sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu przemyskiego w roku 2018 była stabilna i nie budziła niepokoju.
2. Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę w roku 2018 stanowiły najliczniejszą pozycję wśród zgłaszanych chorób zakaźnych na terenie powiatu. W 2018 r. zarejestrowano 349 zachorowań.

3. Po latach po raz pierwszy na terenie powiatu odnotowano zachorowania na odrę. W roku 2018 zgłoszono 14 podejrzeń odry, z których 13 zostało potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi.
4. Na terenie powiatu odnotowujemy uodpornienie dzieci na poziomie, który stanowi zabezpieczenie przed szerzeniem się chorób zakaźnych.
5. Na koniec roku jakość wody do spożycia dostarczana przez wodociągi na terenie powiatu odpowiadała normom higienicznym określonym w przepisach prawa.
6. Przedsiębiorstwa wodociągowe realizują obowiązek prowadzenia kontroli wewnętrznej zgodnie z uzgodnionymi harmonogramami.
7. Stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej oceniono dobrze.
8. W roku 2018 kontynuowano kontrolę bezpieczeństwa żywienia pacjentów hospitalizowanych w Wojewódzkim Podkarpackim Szpitalu Psychiatrycznym w Żurawicy oraz dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych.
9. Prowadzone działania polegające na ważeniu tornistrów uczniów wykazały, iż tornistry 16 % uczniów przekraczały 15% ciężaru ich masy ciała, a 19% tornistrów przekraczało 10% ciężaru masy ciała ucznia.
10. W roku 2018 kontynuowano nadzór nad warunkami pracy. Z przeprowadzonych badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy w skontrolowanych zakładach wynika, że w narażeniu na ponadnormatywne poziomy stężenie i natężenie zatrudnionych było łącznie 164 pracowników, w tym: w narażeniu na hałas słyszalny, w narażeniu na zapylenie, w narażeniu na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne.
11. Systematyczna edukacja zdrowotna społeczeństwa prowadzona przez pion oświaty i promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Przemyślu ma znaczenie prewencyjne. Jest ważnym, wspomagającym elementem działań profilaktycznych zmierzających do zapobiegania chorobom i na przestrzeni lat może w znacznym stopniu wpłynąć na zmniejszenie liczby chorób cywilizacyjnych.